

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศไทยประเทศหนึ่งจะพัฒนาก้าวหน้า การพัฒนาจะเป็นไปได้อย่างดีหรือรวดเร็วมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการด้วยกัน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในที่นี้คือ ทรัพยากรมนุษย์ (human resource) นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะละเลยไม่ได้ และเครื่องมือที่สำคัญของแต่ละสังคมที่มีบทบาททำให้มนุษย์กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาก็คือ "การศึกษา" (อุทัย บุญประเสริฐ, 2529: 2) เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยที่จะทำให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถจะส่งผลให้บุคคลมีโอกาสนี้จะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ตลอดจนมีโอกาสในการเลื่อนฐานะทางสังคมที่ดี ทั้งนี้ก็เพราะว่า โดยทั่วไปแล้วผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงย่อมแตกต่างจากผู้ที่ได้รับการศึกษาต่ำ และการมีฐานะทางสังคมก็แตกต่างกันด้วย (ประสาธน์ หลักศิลา, 2524: 278-279) การศึกษาจึงเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญสถาบันหนึ่ง ซึ่งทำหน้าที่ในส่วนของสถาบันให้สอดคล้องกับการกระทำของสถาบันอื่น ๆ อันเป็นผลทำให้สังคมอยู่ได้ และการที่สังคมจะดำรงอยู่ได้นั้นจะต้องมีการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ สู่คนรุ่นใหม่ของสังคมจึงต้องมีการอบรมสั่งสอนสมาชิกใหม่ไม่ว่าทางใดก็ตาม การศึกษาจึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมอย่างแนบแน่น เพราะการศึกษาเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นจึงต้องมีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสังคม (สิทธิชัย ชาดานิติ, 2524: 3) หน้าที่ที่สำคัญของการศึกษา คือ

1. การขัดเกลาทางสังคม (socialization) เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความเข้าใจในวัฒนธรรม มีความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป

2. การจัดสรรบทบาท (Role of Allocation) การศึกษาจะช่วยกระจายสมาชิกในสังคมให้มีอาชีพ ตำแหน่ง หน้าที่การงานที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของการศึกษาที่ปัจเจกบุคคลได้รับมา (สิทธิชัย ชาดานิติ, 2524: 4-5)

การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์และเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข รัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัยจึงได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาตลอดมา ดังที่ปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ว่า "รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่าการศึกษามีความสำคัญอันสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐ" (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520: 337) ดังนั้น ปัญหาการศึกษาจึงถือเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่ง เพราะการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญของทุกสังคม

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญสถาบันหนึ่ง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สังกัดกรมการฝึกหัดครู มีจำนวน 36 แห่ง ตั้งอยู่ส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) 6 แห่ง และกระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ 30 แห่ง ซึ่งแต่ละวิทยาลัยครูมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในจังหวัดที่วิทยาลัยครูตั้งอยู่และจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อ โดยเฉลี่ยแล้ววิทยาลัยครูละ 1 แห่ง รับผิดชอบจัดการศึกษา 2 จังหวัด (รายละเอียดในตารางที่ 1) และเพื่อให้วิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกันมีการดำเนินงานร่วมกันตามภารกิจหลัก และมีการใช้ทรัพยากรของวิทยาลัยครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงมีการรวมวิทยาลัยครูใกล้เคียงกันเป็นกลุ่มวิทยาลัยครู เรียกชื่อว่า "สหวิทยาลัย" ซึ่งเป็นจำนวนทั้งสิ้น 8 สหวิทยาลัย คือ สหวิทยาลัยล้านนา สหวิทยาลัยพุทธชินราช สหวิทยาลัยอีสานเหนือ สหวิทยาลัยอีสานใต้ สหวิทยาลัยศรีอยุธยา สหวิทยาลัยทวารวดี สหวิทยาลัยทักษิณ และสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ (นิเชตสุนทรพิทักษ์, 2534: 9-10)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 วิทยาลัยครูและจังหวัดในความรับผิดชอบ

สหวิทยาลัย	วิทยาลัยครู	จังหวัดในความรับผิดชอบของวิทยาลัยครู
ลำเนา	เชียงราย	เชียงราย พะเยา
	เชียงใหม่	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน
	ลำปาง	ลำปาง ลำพูน
พุทธชินราช	อุตรดิตถ์	อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน
	กำแพงเพชร	กำแพงเพชร ตาก
	นครสวรรค์	นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท
	พิจิตร	พิจิตร
อีสาน-เหนือ	มหาสารคาม	มหาสารคาม กาฬสินธุ์
	เลย	เลย ชอนแก่น
	สกลนคร	สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
อีสาน-ใต้	อุดรธานี	อุดรธานี หนองคาย
	นครราชสีมา	นครราชสีมา ชัยภูมิ
	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด
	สุรินทร์	สุรินทร์ ศรีสะเกษ
ศรีอยุธยา	อุบลราชธานี	อุบลราชธานี ยโสธร
	ฉะเชิงเทรา	ฉะเชิงเทรา ชลบุรี
	เทพสตรี	ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี
	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นครนายก
	เพชรบุรีวิทยาลัย	ปทุมธานี ปราจีนบุรี
ทวารวดี	รำไพพรรณี	จันทบุรี ระยอง ตราด
	กาญจนบุรี	กาญจนบุรี สุพรรณบุรี
	นครปฐม	นครปฐม สมุทรสาคร
	เพชรบุรี	เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
ทักษิณ	หมู่บ้านจอมบึง	ราชบุรี สมุทรสงคราม
	นครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช
	ภูเก็ต	ภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง
	ยะลา	ยะลา นราธิวาส ปัตตานี
	สงขลา	สงขลา สตูล พัทลุง
	สุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี ชุมพร
รัตนโกสินทร์	จันทระเกษม	กทม.
	ธนบุรี	กทม.
	บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	กทม. สมุทรปราการ
	พระนคร	กทม. นนทบุรี
	สวนดุสิต	กทม.
	สวนสุนันทา	กทม.

วิทยาลัยครู จึงเป็นหน่วยปฏิบัติงานที่สำคัญยิ่งของกรมการฝึกหัดครูในปีพ.ศ. 2499 เริ่มต้นภารกิจในการผลิตครู ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) แทนวุฒิครู วบ. ปป. และปม. ซึ่งเป็นวุฒิต่างวิชาชีพครู ผลิตโดยโรงเรียนฝึกหัดครู สังกัดกรมวิสามัญศึกษา (เดิม) หรือกรมสามัญศึกษา (ในปัจจุบัน)

ในปี 2501 ได้เปิดหลักสูตรเพิ่มเติมขึ้นอีก 2 ปี ต่อจากระดับ ป.กศ. เป็น ป.กศ.ชั้นสูง เรียกชื่อเต็ม ๆ ว่า ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง เทียบเท่าระดับอนุปริญญาในปี 2518 วิทยาลัยครูได้พัฒนาตัวเอง โดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู 2518 ขึ้น กำหนดให้วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ผลิตครู ได้ถึงระดับปริญญาตรี เรียกชื่อปริญญา นั้นว่า "ครุศาสตรบัณฑิต" หรือ "คบ." วิทยาลัยครูมิได้หยุดยั้งการพัฒนาตนเองอยู่เพียงแค่นั้น กล่าวคือ ในปีพ.ศ. 2527 ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู สำระสำคัญคือ การปรับปรุงให้วิทยาลัยครูสามารถผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้นใหม่อีก 2 สาขา คือ สาขาวิทยาศาสตร์ (วท.บ.) และ สาขาศิลปศาสตร์ (ศส.บ.) ดังนั้น ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2528 เป็นต้นมา วิทยาลัยครูจึงสามารถผลิตบัณฑิตได้ทั้งสิ้นรวม 3 สาขา คือ สาขาการศึกษา (คบ.) สาขาวิทยาศาสตร์ (วท.บ.) และ สาขาศิลปศาสตร์ (ศส.บ.)

ภาระหน้าที่ของวิทยาลัยครู

- 1) ผลิตบัณฑิตครู และบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์ในระดับปริญญาตรี
- 2) ส่งเสริมวิทยฐานะ ครู อาจารย์ หรือบุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรวิชาชีพอื่นในสาขาวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์
- 3) ทำการวิจัย
- 4) ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 5) ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน

วิทยาลัยครู: จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น

1) วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง จัดการศึกษาภาคปกติ เพื่อผลิตบุคลากรตามความต้องการของตลาดแรงงาน ของหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

2) จัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นครู หรือผู้ที่ประกอบวิชาชีพอื่น การจัดการศึกษาทั้ง 2 ประเภท วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง จะจัดใน 2 ระดับคือ ระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี

งานวิจัย บุคลากรในวิทยาลัยครูได้ทำการวิจัย ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน หลายต่อหลายหัวข้อเรื่อง ซึ่งจะขอยกตัวอย่างพอเป็นสังเขปดังนี้

- 1) เรื่องการศึกษาสถานภาพนักศึกษาในวิทยาลัยครู
- 2) การศึกษาระบบสังคมและวัฒนธรรมไทยพวน อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี
- 3) หลักการกระทำความดีในทัศนะของศาสนาสำคัญ ๆ ในประเทศไทย (ศึกษาเชิงวิเคราะห์)
- 4) การศึกษาประเพณีชั้พระของชาวสุราษฎร์ธานี
- 5) การศึกษาวัฒนธรรมและโครงสร้างของสังคมจากพิธีกรรมและคำสอนของชาวกูไท

เขตสกลนคร นครพนม

งานส่งเสริม ทำนุ บำรุง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ได้รับเกียรติจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ให้เป็นที่ตั้งของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด หน้าที่ของศูนย์ฯคือ การส่งเสริม ทำนุ บำรุง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

นอกจากนี้ ในวิทยาลัยครูเองก็มีหน่วยงานทำหน้าที่ด้านทำนุ บำรุง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมอยู่ด้วย นั่นคือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โดยปรกติ ทั้งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมนั้นมีอาจารย์ในวิทยาลัยครูปฏิบัติงานอยู่เป็นชุดเดียวกัน แต่มีบางวิทยาลัยอาจมีคณะทำงานที่เป็นคนละชุดกัน ส่วนงานที่ปฏิบัติจะแตกต่างกันบ้างระหว่างศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กล่าวโดยสรุปก็คือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมนั้นทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยงานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ ส่วนศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจะทำหน้าที่อนุรักษ์ เผยแพร่หรือส่งเสริมงานวัฒนธรรมที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมศึกษาค้นคว้ามา เปรียบเสมือนการเล่นวงมัลลัต ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมจะทำหน้าที่วงมัลลัตไม้ที่หนึ่ง ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเป็นวงมัลลัตไม้ที่สอง สาม สี่ ตามลำดับ

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมยังทำหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าศิลปะการดนตรีและนาฏศิลป์อีกด้วย โดยร่วมมือกับภาควิชาดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นที่ทราบกันดีว่า ในการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์มีเอกลักษณ์เด่นเฉพาะของแต่ละวิทยาลัย เช่น

วงดนตรีโปงลาง	ต้องเป็น	วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
พิณ แคน ซอ	ต้องเป็น	วิทยาลัยครูมหาสารคาม และบุรีรัมย์
ละครร้อง	ต้องเป็น	วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
โนรา	ต้องเป็น	วิทยาลัยครูสงขลา
หนังตะลุง	ต้องเป็น	วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

และ หออนเจ็ยว หออนเทียน ต้องเป็นวิทยาลัยครูเชียงใหม่ เชียงราย เป็นต้น ฯลฯ

งานด้านบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กรมฝึกหัดครูได้พยายามศึกษาแนวทางการพัฒนาวิทยาลัยครู เพื่อขยายประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และเพื่อคุณภาพของบัณฑิตวิทยาลัยครู ในอันที่จะออกไปสู่ตลาดแรงงาน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ประเทศชาติต่อไป โดยให้มีโครงการร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- 1) โครงการเปิดสอนปริญญาโทอุตสาหกรรมศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 2) โครงการเปิดสอนปริญญาโทในส่วนภูมิภาคร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
 - 3) โครงการร่วมมือในการพัฒนาผลงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การผลิตและการใช้ประโยชน์ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
 - 4) โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศเปิดสอนระดับปริญญาโท 2 สาขา คือ
 - สาขาการศึกษาปฐมวัย ร่วมมือกับ California State University
 - สาขาบริหารธุรกิจ ร่วมมือกับ California State University จะเริ่มเปิดปีการศึกษา 2534
 - 5) โครงการฝึกอบรมวิชาการโรงแรม ร่วมมือกับโรงแรมดุสิตธานี
- นอกจากโครงการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมการฝึกหัดครู ยังได้จัดทำโครงการพิเศษเพื่อเป็นบริการทางวิชาการแก่ชุมชนอีก 6 โครงการ คือ
- 1) โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตามโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ซึ่งมีโรงเรียนในโครงการรวม 154 โรงเรียน
 - 2) โครงการอีสานเขียว
 - 3) โครงการฟื้นฟูและพัฒนาหมู่บ้านชายแดน
 - 4) โครงการพัฒนาและส่งเสริมงานสหกรณ์ไปสู่ชนบท
 - 5) โครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาชนบท
 - 6) โครงการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อเสริมรายได้สตรีในชนบท

จากบทบาทและหน้าที่ที่วิทยาลัยครูรับผิดชอบในแต่ละเขตทำให้เปิดสาขาวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและทำให้มีผู้สนใจ เข้ามาศึกษาต่อในสถาบันท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากข้อมูลของกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู ปีพ.ศ.2534 (กองแผนงาน, 2534)

	สาขาวิชาการศึกษา	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	สาขาวิชาศิลปศาสตร์	รวม
<u>ปริญญาตรี</u>				
- หลักสูตร 4 ปี	33,186	5,001	10,612	48,799
- หลักสูตร 2 ปี	2,878	1,171	3,496	7,545
รวม	36,064	6,172	14,108	56,344

ที่มา: กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2534

จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2534 มีทั้งสิ้น 56,344 คน ซึ่งจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาทั้งหมดนี้และเมื่อสำเร็จการศึกษาออกมาแล้ว รัฐบาลยังไม่มีตำแหน่งหน้าที่การงานรองรับ ทำให้เกิดปัญหาสำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกมาแล้วว่างงานและจะกระจายไปถึงปัญหาอื่นในสังคมด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลเกี่ยวกับอัตราว่างเพื่อการสอบบรรจุจำนวนผู้สมัครสอบและผู้ที่ไม่ได้ ระหว่างปี 2525-2529

ประเภท	2525	2526	2527	2528	2529
อัตราว่าง	12,202	10,232	6,335	2,787	3,796
ผู้สมัครสอบบรรจุ	113,845	134,814	118,804	141,248	195,788
ผู้สอบไม่ได้	106,643	124,582	112,469	138,486	114,101

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ 2529

จากข้อมูลทั้ง 2 ประเภทเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นว่า อัตราว่างที่รองรับผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อรองรับผู้มีตลาดแรงงาน ๗ แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2534 มีถึง 56,344 คน ซึ่งไม่รวมสถาบันการศึกษาอื่นที่ผลิตบัณฑิตในด้านนี้เช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาเมื่อมีผู้สำเร็จการศึกษาออกมาแล้วว่างงานหรือตกงานเป็นจำนวนมาก หรือนักศึกษาบางส่วนเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เรียนมาแล้วก็ไม่ต้องการประกอบอาชีพการงานตามสาขาที่เรียนมา ดังที่นายสัมพันธ์ ทองสมัคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวบรรยายพิเศษเรื่อง "นโยบายการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถม" ระหว่างการประชุมสัมมนาการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถม ของกระทรวงศึกษาธิการ ณ โรงแรมเอเชีย เมื่อ 2 ธันวาคม 2535 ตอนหนึ่งว่า ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการเรียนการสอน คือ การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน เพราะครูของเราไม่ได้รักอาชีพครูอย่างแท้จริง ที่มาเป็นครูเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจบังคับ (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์รายวัน ฉบับวันศุกร์ที่ 4 ธันวาคม 2535 หน้า 5) หรือ อีระ รุญเจริญ (2525: 12) กล่าวว่า ครูที่ผลิตได้มีความรู้ไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ อาจเนื่องมาจากผู้ที่เข้าเรียนในวิทยาลัยครูจำนวนมากเลือกเรียนโดยไม่ได้ตั้งใจที่จะออกไปประกอบอาชีพครู ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ ปัญจพงศ์ และมาณี สมธิสัมพันธ์ (2521: 28) ที่ว่า นักศึกษาครูไม่ได้เข้ามาเรียนครูด้วยความสมัครใจ ถ้ามีโอกาสมักจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติกว่าอาชีพอื่น แต่ไม่มีความก้าวหน้า ลักษณะงานเป็นงานที่จำเจน่าเบื่อหน่าย

จากข้อมูลและเหตุผลดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากรคนหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่ผลิตครู จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูว่า ให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการเข้าศึกษามากแค่ไหน จึงอยากจะศึกษาถึง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ" และเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาในสาขาที่เลือกเรียนแล้ว จะเลือกประกอบอาชีพตรงตามสาขาวิชาที่เรียนจบมาหรือไม่ โดยการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2535 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ (วิทยาลัยครูเลย, วิทยาลัยครูอุดรธานี, วิทยาลัยครูมหาสารคาม และวิทยาลัยครูสกลนคร) ซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูครั้งนี้ ว่ามาจากสาเหตุใด และเมื่อสำเร็จสาขาวิชาที่เลือกเรียนในวิทยาลัยครูแล้วจะเลือกประกอบอาชีพตรงตามสาขาวิชาที่เลือกเรียนหรือไม่ มากน้อยเท่าไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อต้องการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สายครุศาสตร์
2. เพื่อต้องการศึกษาว่า เมื่อนักศึกษาตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูตามสาขาที่เลือกเรียนแล้ว จะเลือกประกอบอาชีพตามสาขาที่เลือกเรียนมาหรือไม่
3. เพื่อต้องการทราบถึงจำนวนนักศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่เลือกเรียนในวิทยาลัยครู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้นักศึกษาเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู
2. ทำให้ทราบว่านักศึกษาคงเลือกประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนจบมาหรือไม่
3. ทำให้ทราบถึงจำนวนที่นักศึกษาคงเลือกอาชีพหลังจากจบหลักสูตรตามสาขาที่เลือกเรียน
4. เพื่อนำเอาผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูให้มีคุณภาพที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะกับนักศึกษาสายครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ (วิทยาลัยครูเลย, วิทยาลัยครูอุดรธานี, วิทยาลัยครูมหาสารคาม และวิทยาลัยครูสกลนคร) ในระดับปริญญาตรี 2 ปี และปริญญาตรี 4 ปี
2. ศึกษาเฉพาะปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้นักศึกษาเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู และการเลือกประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนจบมา
ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เพศ, ภูมิลำเนา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, กลุ่มเพื่อน, สาขาวิชาที่เปิดสอน, อาชีพบิดา-มารดา, การศึกษาบิดา-มารดา, รายได้บิดา-มารดา, เป้าประสงค์และความเชื่อ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ปริญญาตรี หมายถึง นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ศ.สูง หรือเทียบเท่าที่เข้าศึกษาต่อตามหลักสูตรวิทยาลัยครู 2 ปี ส่วนหลักสูตร 4 ปี หมายถึงนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับ ม.6 หรือเทียบเท่าที่เข้าศึกษาต่อตามหลักสูตรวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันการศึกษาและวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาวិชาการในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัยส่งเสริมวิทยฐานะครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม (พ.ร.บ.วิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ราชกิจจานุเบกษา 1001 ลว. 12 ตุลาคม 2527)

สหวิทยาลัยอีสานเหนือ หมายถึง กลุ่มของวิทยาลัยครู 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเลย, วิทยาลัยครูอุดรธานี, วิทยาลัยครูสกลนคร และวิทยาลัยครูมหาสารคาม เดิมเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย ให้นักศึกษาและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี แต่เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 สถาบันการฝึกหัดครูจึงกำหนดข้อบังคับว่าด้วยกลุ่มวิทยาลัยครู คือ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของวิทยาลัยครูร่วมกัน และใช้ทรัพยากรวิทยาลัยครูให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ จึงทำให้วิทยาลัยครูรวมกันเป็นกลุ่ม เรียกว่า สหวิทยาลัย (พ.ร.บ.วิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527:2) โดยกำหนดหน้าที่ของวิทยาลัยครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัยส่งเสริมวิทยฐานะครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดความต้องการ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูระดับปริญญาตรี 2 ปี และ 4 ปี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2535

การเลือกเข้าศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษาได้ตัดสินใจเลือกวิทยาลัยครูเป็นสถาบัน ให้นักศึกษา